

Kontekst

Częstsze i dłuższe okresy upałów, obfitych opadów deszczu i powodzi, takie jak w dorzeczu Odry i Nysy Łużyckiej późnym latem 2024 r., ilustrują znaczenie obszaru działania „Zabezpieczanie podstaw dla wysokiej jakości życia” we Wspólnej Koncepcji Przyszłości dla polsko-niemieckiego obszaru powiązań 2030 (WKP 2030).

Obecne modelowe przedsięwzięcie ładu przestrzennego (MORO) „Transgraniczna synergia gospodarki przestrzennej i wodnej w dorzeczu Odry” przyczynia się do transgranicznego zarządzania wodą. Zarówno zbyt duża, jak i zbyt mała ilość wody stanowią poważne i rosnące wyzwania dla rozwoju przestrzennego w polsko-niemieckim obszarze powiązań, które można pokonać tylko razem.

Stopka redakcyjna

Wydawca

Federalne Ministerstwo Mieszkalnictwa, Rozwoju Miast i Budownictwa (BMWSB)

Monitoring naukowy

Federalny Instytut ds. Badań Budownictwa, Miast i Przestrzeni (BBSR) w Federalnym Urzędzie ds. Budownictwa i Ładu Przestrzennego (BBR)
Wydział RS 3 – Europejski Rozwój Przestrzenny i Miejski
Dirk Gebhardt – dirk.gebhardt@bbr.bund.de

Wykonawca

INFRASTRUKTUR & UMWELT
Professor Böhm und Partner, Darmstadt i Poczdam
Sven Friedrich, Luise Wulsten
wasser-moro@iu-info.de

Skład i grafika

apel-medien, Darmstadt

Druk

Federalny Instytut ds. Badań Budownictwa, Miast i Przestrzeni (BBSR)

Stand

Październik 2024 r., wydanie pierwsze

Przedruk i kopiowanie

Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk jest dozwolony tylko z dokładnym podaniem źródła. Prosimy o przesłanie dwóch egzemplarzy referencyjnych.

Poglądy wyrażone przez wykonawcę nie muszą być tożsame z poglądami wydawcy lub monitoringu naukowego.

Niniejszy projekt badawczy jest finansowany ze środków Republiki Federalnej Niemiec w ramach Modelowych przedsięwzięć ładu przestrzennego (MORO)

Źródła zdjęć

© Stübice24.pl / Karolina Rapa (po lewej)

© Alexey Slyusarenko / adobe.stock.com (po prawej)

Bundesministerium
für Wohnen, Stadtentwicklung
und Bauwesen

Transgraniczna synergia gospodarki przestrzennej i wodnej w dorzeczu Odry

Modelowe przedsięwzięcie ładu przestrzennego

Założenia i cel modelowego przedsięwzięcia MORO

Celem modelowego przedsięwzięcia jest identyfikacja i wykorzystanie synergii pomiędzy instrumentami gospodarki wodnej i przestrzennej w polsko-niemieckim obszarze powiązań, a w szczególności w transgranicznym dorzeczu Odry i jej dopływów.

W tym celu przeanalizowano i oceniono w ramach **studium** wymagania planowania gospodarki wodnej w odniesieniu do gospodarki przestrzennej, a także przydatność i zastosowanie instrumentów gospodarki przestrzennej do osiągnięcia celów gospodarki wodnej.

Jednocześnie opracowywane i testowane są konkretne działania w trzech wybranych **modelowych projektach** na styku gospodarki przestrzennej i wodnej. Federalne Ministerstwo Mieszkalnictwa, Rozwoju Miast i Budownictwa wspiera każdy modelowy projekt kwotą około 200 000 euro.

Przedsięwzięcie MORO pomaga w:

- identyfikacji innowacyjnych podejść do zarządzania ryzykiem powodziowym, z uwzględnieniem interesów rozwoju osadnictwa, handlu i infrastruktury oraz aspektów ochrony przyrody i krajobrazu,
- określeniu możliwego wkładu gospodarki przestrzennej na poziomie lokalnym i regionalnym zgodnie z wymogami zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi,
- identyfikacji możliwej synergii poprzez ściślejszą współpracę między planowaniem sektorowym a gospodarką przestrzenną oraz
- wyciągnięciu wniosków dla aktualizacji Wspólnej Koncepcji Przyszłości dla polsko-niemieckiego obszaru powiązań 2030.

Modelowe projekty

Proces dialogu w celu poprawy bilansu wodnego krajobrazu w polsko-niemieckim regionie przygranicznym

W celu poprawy bilansu wodnego krajobrazu w regionie Uckermark-Barnim w projekcie ma być opracowany i rozpropagowany plan działania; celem jest podniesienie świadomości i sieciowanie zainteresowanych stron, a także inicjowanie polsko-niemieckiej wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie bilansu wodnego krajobrazu nad Dolną Odrą oraz w dolinach rzek Uecker (Wkra) i Randow (Rędowa).

Wnioskodawca: Regionalny Związek Planistyczny Uckermark-Barnim

Między planowaniem a zarządzaniem - kultura i praktyka prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej

Na podstawie regionalnej analizy ryzyka kwestie prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej są wizualizowane w praktyczny sposób i opracowywane są nowe instrumenty wdrażania prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej na poziomie gmin; w regionie Odra-Warta wyznaczone są „znaki wodne” i organizowane są dyskusje warsztatowe w celu interdyscyplinarnej wymiany doświadczeń w zakresie zarządzania wodą i ryzykiem.

Wnioskodawca: Euroregion PRO EUROPA VIADRINA, Mittlere Oder e.V.

Przywrócenie równowagi wodnej w krajobrazie Puszczy Wkrzańskiej na przykładzie miejscowości Rothenklempenow

Opracowany zostanie praktyczny instrument planowania dla zbliżonej do naturalnej poprawy bilansu wodnego krajobrazu, a lokalne cele są określane w ramach oddolnego procesu partycypacyjnego i przenoszone na wyższe poziomy planowania oraz do polskich gmin.

Wnioskodawca: Rewilding Oder Delta e.V.

Warsztaty i wydarzenia

We ramach ceremonii wręczenia certyfikatów finansowania we wrześniu 2024 r. w Berlinie oficjalnie zainaugurowano trzy modelowe projekty.

Do 2027 r. w modelowych regionach zostaną opracowane procedury i rozwiązania, które pomogą usprawnić transgraniczne uwzględnianie kwestii związanych z gospodarką wodną w gospodarce przestrzennej.

Towarzyszyć temu będą **wydarzenia publiczne i warsztaty eksperckie**. W latach 2025 i 2026 planowane są wspólne **warsztaty dla wszystkich modelowych regionów**, w tym jedne skupią się w szczególności na wymianie doświadczeń z podmiotami z innych regionów przygranicznych. **Polsko-niemieckie spotkanie podsumowujące** zakończy modelowe przedsięwzięcie w roku 2027.

Modelowe przedsięwzięcie będzie realizowane w ścisłej współpracy z Komitetem ds. Gospodarki Przestrzennej Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej.

Dodatkowe informacje

- Informacje na temat modelowego przedsięwzięcia MORO oraz nt. rozwoju przestrzennego w polsko-niemieckim obszarze powiązań:
<https://www.kooperation-ohne-grenzen.de>
<https://www.kooperacja-bez-granic.pl>
- Modelowe przedsięwzięcia ładu przestrzennego (MORO): <https://www.bbsr.bund.de>